

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONIANS

GEILLUSTREERD DOOR F. FUNCKEN

JUSTIANUS

TE Ravenna, in Italië, kan men in de oude Byzantijnse kerk van San Vitale, twee schitterende mozaïeken bewonderen. Op het ene mozaïek ziet men keizerin Theodora, met haar hofdames, op het andere de keizer, haar man, met zijn hovelingen. Hij draagt een zware diadeem en een khlamus, dat is de Griekse militaire mantel op de schouder vastgemaakt met een gesp uit edelstenen, en de akakia. Deze keizer is Justianus, een van de grootste en machtigste keizers van het Oosten.

1. — HIJ WAS VAN EEN- VOUDIGE AFKOMST

IN 527 stierf Justinus I een natuurlijke dood. Hij was een Bulgaar en was van soldaat van de keizerlijke lijfgarde opgeklommen tot keizer. Hij werd opgevolgd door zijn neef Oepravda, die 35 jaar was en de naam Justianus koos. Hij huwde met Theodora, de dochter van een berentemmer. Zij was mooi en schrander en regeerde met vaste hand. Zij slaagde er in, in 532, de grote opstand « Nika » te dempen. Zij liet door haar getrouwen niet minder dan 10.000 opstandelingen in de hippodroom vermoorden! Justianus regeerde daarna nog veertig jaar. Hij was een groot veroveraar en tevens ook een goed wetgever.

3. — ZIJN DROOM

HET was de droom van Justianus van de Middellandse Zee opnieuw een Romeins meer te maken. Zijn generaal Belisarius veroverde het rijk van de Vandalen — heel Noord Afrika —, landde in Spanje en veroverde een stuk van het grondgebied van de West-Goten. Dan viel hij de Oost-Goten aan en nam, in het jaar 536, Rome in. Toen viel hij in ongenade en de legende voegt er aan toe, dat men hem de ogen uitstak en dat hij later met zijn gouden helm in de hand door de straten van Byzantium wandelde en een aalmoes bedelde. Narses zette de verovering van Italië voort. Toen hij vernam dat ook hij in ongenade was gevallen, gaf hij de Longobarden vrije doortocht naar de Po.

4. — IN BYZANTIUM WAS ALLES MOGELIJK!

IN het westen overwon Justianus, maar in het oosten leed hij gevoelige nederlagen. Met de Slaven en vooral met de koning van de Perzen viel er niet te spotten. Deze laatste verplichtte Justianus jaarlijks de schatting van de vazal te betalen. De Mongoolse heerschers belegerden Byzantium in 559. In die goude stad was alles mogelijk.

2. — DE « CODEX »

JUSTIANUS gaf aan Tribonianus, een van de grootste rechtsgeleerden van de geschiedenis en tevens... een groot bedrieger, — in Byzantium was alles mogelijk, — de opdracht een « Codex » samenstellen. Het is een prachtig werk, dat thans nog als basis van onze wetteksten kan dienen. Er was ook de « Digesta » of « Pandectae » met de raad van de oude juristen en de « Institutes », een leerboek in de rechtsgeleerdheid voor studenten.

5. — DE HAGIA SOPHIA

HET was Justianus I die te Byzantium, of Constantinopel, die wondermooie kerk liet optrekken, die de naam Hagia Sophia (of Ayia Sophia) kreeg, wat letterlijk betekent Heilige Wijsheid. Deze kerk ter ere van de Heilige Wijsheid Gods, heeft een vierkante basis en daarop een reusachtige 31 m brede koepel. Toen Justianus dit sprookjesachtig mooi gebouw van groen marmer en gouden mozaïeken voor het eerst zag, viel hij haast in zwijm van pure bewondering. Hij riep uit: « Glorie zij God, die mij waardig achtte dit wonder te volbrengen! »